

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou 35

Obor: 29–54-H/01 Cukrář

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předmět: Suroviny
Ročník: III.
Téma: Cukrářská výroba

Vypracoval: Bc. Ivana Kobzevová
Materiál: VY_32_INOVACE_316
Datum: 15.1.2013
Anotace: Materiál slouží k tématu
Kypřící prostředky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kypřící prostředky

Druhy kypření

Fyzikální kypření

- kypřícím plynem je vzduch, který je vpravován šleháním bílků nebo vajec (u šlehaných hmot)
- u jiných hmot (jádrových, pálená hmota, apod.) je fyzikálním kypřidlem pára.

Biologické kypření

- vzniká na základě droždí.

Kypřícím plynem je oxid uhličitý a etanolové páry, vznikající kvasným procesem probíhajícím v těstě.

Používá se u kynutých těst.

Chemické kypřící prostředky

- za zvýšené teploty se v těstech a hmotách rozkládají (uvolňuje se oxid uhličitý, amoniak, vodní pára)

Používají se např. u medových perníkových těst, apod.

Droždí

- je nejběžnější kypřící přípravek ve formě lisované nebo sušené (instantní)
- jsou to kulturní kvasinky druhu *Sacharomyces cerevisiae* Hansen, v těstě vyvolávají etanolové kvašení
  - přeměna cukru na etanol (líh) a oxid uhličitý (kypřící plyn)

Výroba droždí

- připravuje se zkvašením melasové zápary.

Melasa (vzniká při výrobě cukru) se ředí vodou, steriluje vařením, přidá se kyselina sírová, dojde k neutralizaci.

Čistá zápara se napustí do kvasných kádí, kde se smísí s čistou kulturou kvasinek.

Teplota 28 až 30°C.

V průběhu procesu se kvasinky rozmnožují a vzniká etanol a oxid uhličitý. Doba 10 až 12 hod.

Zkvašená zápara se odstředí v podobě kvasničného mléka, které se potom propírá teplou vodou a odstředuje. Kvasinky se lisují a balí.

Skladování droždí:

- teplota od 1 do 10°C

Ize jej i zmrazit pod podmínkou, že je rozmraženo v lednici a použito do 24 hod.

Sušené (instantní) droždí – je dehydrované, ve formě malých krystalků, pokojová teplota skladování, doba 18 měsíců.

Vady droždí

Změna barvy – přítomnost mrtvých kvasinek.

Změna vůně – špatné skladování, mrtvé kvasinky,
plíseň

Změna konzistence

- suché droždí, příliš vylisované.
- mazlavé droždí – mnoho vody (bývá napadáno plísněmi a hnilobnými bakteriemi).

Použití:

kynutá těsta.

Chemické kypřící prostředky

Hydrouhličitan amonný

– amonium nebo cukrářské kvasnice.

Je to jemně krystalický bílý prášek s pachem po amoniaku.

Hydrouhličitan sodný

– *soda bikarbona (zažívací soda)*,

používá se k zastavení inverze při výrobě

perníkového medového pečiva, při výrobě sušenek

a oplatek.

Kypřicí prášek do pečiva

- je směs hydrouhličitanu sodného, hydrogensoli některé slabé kyseliny např. vinné, citrónové a škrobu.

Princip – při pečení se uvolňuje kypřicí plyn - *oxid uhličitý*, který zvětšuje objem výrobků.

Kontrolní otázky

1. Jaké kypřící způsoby se v cukrářské výrobě používají?
2. Co je to droždí a jak se vyrábí?
3. Jaké vady má droždí?
4. Do kterých těst a hmot se používají chemické kypřící prostředky?

Zdroj

BLÁHA, Ludvík, ČONKOVÁ, Věra, KADLEC, František.
CUKRÁŘSKÁ VÝROBA II, PRAHA 2001.
INFORMATORIUM, ISBN 80-86073-86-6

BLÁHA, Ludvík, KOPOVÁ, Ivana, ŠREK, František.
SUROVINY, PRAHA 2007. INFORMATORIUM
ISBN 978-80-7333-000-2